

Asia: VN/18157/2023

Lausuntopyyntö: luonnos hallituksen esitykseksi kyberturvallisuusdirektiivin (NIS2-direktiivi) täytäntöönpanemiseksi

Lausunnonantajan lausunto

Yleiset huomiot NIS2-direktiivin tavoitteista ja tarkoituksesta

Ulosottolaitos pitää NIS2-direktiivin kyberturvallisuuden kehittämisen vaatimuksia hyvinä. Ehdotetut toimintamallit ja periaatteet luovat ylätasolla tarkoituksen mukaiset vaatimukset direktiivin alle kuuluvien organisaatioiden kyberturvallisuuden toimintoihin, jotka liittyvät rekisterin pitämiseen, poikkeamien raportointiin ja riskienhallintaan.

Soveltamisalaa koskevat huomiot

-

Riskienhallintavelvoitetta koskevat huomiot

-

Raportointivelvoitetta koskevat huomiot

Raportoinnissa ilmoituskynnyksen ylittyminen voi joissain tapauksissa olla vaikeaa määritellä. Poikkeaman laajuus ei välttämättä selviä kovin nopeasti ja 24 tunnin aikaraja täyttyy nopeasti.

Myös muut aikataulurajat isommissa tai hankalimmissa tapauksissa ovat haastavia.

Valvontaa koskevat huomiot

-

Seuraamusmaksua koskevat huomiot

Ulosottolaitos toivoo, että ehdotuksessa julkishallinnolle ei asetettaisi seuraamusmaksuja.

Raportoinnin määräajat tulevat todennäköisesti tuottamaan päivystystarpeita, jotka osittain joudutaan ostamaan ulkopuolisilta toimittajilta.

CSIRT-yksikön tehtäviä koskevat huomiot

-

Tiedonhallintalakia ja täytäntöönpanoa julkishallinnossa koskevat huomiot

-

Verkkotunnusvälittäjiä koskevat huomiot

-

Kumottavaksi ehdotettuja säännöksiä koskevat huomiot

-

Vaikutustenarviointia koskevat huomiot

Kuten lausuntopyynnön liitteessä todetaan, niin NIS2 direktiivin myötä tiedonhallintayksikölle syntyy uusia tehtäviä, tietoaineistoja ja mahdollisesti tietojärjestelmiä. Näissä on huomioitava käsiteltävän tiedon salassa pidettävyys ja tietovirrat täytyy selvittää ja arvioida, jotta voidaan suunnitella tiedonhallintaa ja järjestelmä-toteutuksia sekä laatia näihin liittyvää dokumentaatiota.

Ulosottolaitos ei ole vielä tarkasti suunnitellut tarvittavia muutoksia, mutta alustavien suunnitelmien mukaan pyrimme lisäämään tarvittavat poikkeamaraportoinnin ominaisuudet omaan hallinnon asiakirjahallinnan järjestelmäämme. Raportoinnin tiukan aikatavoitteiden takia tarvittaneen myös lisäpalvelu asiakirjahallintojärjestelmän lisäksi. Tämä riippuu CSIRT-järjestelmän toteutuksesta.

Muut huomiot ja avoin palaute esityksestä

NIS2-direktiivinen mukainen toiminta tuottaa Ulosottolaitoksessa lisätyötä ja vaatii siten lisäresursseja. Ulosottolaitos toivoo, että nämä lisätyöt otettaisiin huomioon viraston budjetoinnissa. Lisätyötä tulee alkuvaiheen prosessien ja ohjeistuksen tuottamisessa. Ohjeiden jalkauttaminen ja raportoinnin toteutus vaatii myös lisätyötä. Jatkuvina kuluina tulee raportointia vaativien poikkeamien päivystystarpeesta.

Ulosottolaitos arvioi, että virastolle syntyy kertaluonteisia lisäkustannuksia 100 000 – 200 000 euron verran. Jatkuvia kustannuksia arvioimme syntyvän n. 50 000 – 100 000 euroa vuodessa. Jos Ulosottolaitos joutuu järjestämään (osittaisen) päivystyksen poikkeamaraportointia varten, kustannukset voivat olla reippaasti suuremmat kuin edellä arvioitiin.

Mikäli jatkossa kehitetään tiedonvaihtoon sähköinen tiedonvaihtojärjestely, sen kustannukset ovat oletettavasti 50 000 – 150 000 euroa.

CSIRT-yksikkö määrittää ilmoituskanavat ja -tavat (KTK:n nykyiseen ilmoittamiseen pohjautuva raportointisovellus?). Ilmoittamisen tulisi olla mahdollisimman selkeää ja yksinkertaista. Raportoinnissa olisi hyvä huomiotava se, että poikkeamaraportti olisi hyvä saada jossain yleisessä tiedostomuodossa (miehellään pdf) CSIRT-yksiköltä aikaleimoineen raportin tekijälle.

Eesityksen mukaan ennakkovaroitus tulee toimittaa ilman aiheetonta viivytystä ja joka tapauksessa 24 tunnin kuluessa merkittävän poikkeaman havaitsemisesta. Kaipaisimme täsmentämistä valmistelun edessä siltä osin, alkaako laskenta siinä vaiheessa, kun organisaatiossa raportoinnista vastaavat henkilöt saavat tiedon asiasta vai siitä, kun organisaatiossa joku saa asiasta tiedon? Tämä vaikuttaa organisaation tarpeeseen järjestää raportointia varten päivystä esim. viikonlopun aikana.

Korpela Seppo
Ulosottolaitos